

Η ψυχική υγεία δεν είναι μέτρο αξιολόγησης, είναι δικαίωμα!

Το πρόσφατο περιστατικό σε Γυμνάσιο των Σερρών, όπου διευθύντρια προχώρησε σε πράξη αυθαιρεσίας και κακοποίησης μαθητή, κλείνοντάς του το στόμα με ταινία, δεν αποτελεί ένα «ατυχές μεμονωμένο γεγονός». Αποτελεί τον καθρέφτη ενός διοικητικού και πολιτικού συστήματος που παράγει εξουσία χωρίς έλεγχο, αυθαιρεσία και αυταρχισμό και στη συνέχεια επιχειρεί να μετακυλήσει τις ευθύνες του στους εργαζόμενους της εκπαίδευσης. Σήμερα, το περιστατικό αυτό εργαλειοποιείται κυνικά από την κυβέρνηση, το Υπουργείο Παιδείας και τον επικοινωνιακό τους μηχανισμό για να στηθεί ένα επικίνδυνο αφήγημα κοινωνικού φόβου και συλλογικής στοχοποίησης των εκπαιδευτικών.

Αποσιωπάται επιδεικτικά ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο είχε αξιολογηθεί με άριστα, επιλέχθηκε για θέση ευθύνης και ασκούσε ρόλο αξιολογητή άλλων εκπαιδευτικών! Αποσιωπάται ότι υπήρξαν καταγγελίες, αλλά αντιμετωπίστηκαν με διοικητική ανοχή και συγκάλυψη. Το σύστημα που σήμερα εμφανίζεται τάχα ως προστάτης των μαθητών είναι το ίδιο σύστημα που αναπαράγει τις παθογένειες, εκτρέφει τέτοια στελέχη, θωρακίζει τους μηχανισμούς εξουσίας και τιμωρεί μόνο όταν αυτό εξυπηρετεί πολιτικές σκοπιμότητες. Δηλαδή, μόνο τους μαθητές δε βάζει σε προτεραιότητα!

Με αφορμή αυτό το περιστατικό επιχειρείται να παρουσιαστεί ο καθολικός και περιοδικός «ψυχιατρικός έλεγχος» των εκπαιδευτικών ως κοινωνική απαίτηση και αυτονόητο μέτρο πρόληψης. Στην πραγματικότητα πρόκειται για έναν ωμό μηχανισμό κοινωνικού αυτοματισμού. Περισσότεροι από 150.000 εκπαιδευτικοί εμφανίζονται συλλήβδην ως εν δυνάμει επικίνδυνοι, ώστε η επιτήρηση, η πειθάρχηση και η ενίσχυση της αξιολόγησης να γίνουν αποδεκτές ως «αναγκαίο κακό».

Η ψυχική υγεία όμως δεν είναι διοικητικός δείκτης ούτε εργαλείο ελέγχου. Η σύγχρονη επιστημονική γνώση απορρίπτει ρητά την εξίσωση ψυχικής δυσκολίας και «επικινδυνότητας». Δεν υπάρχουν αξιόπιστα εργαλεία μαζικής πρόβλεψης συμπεριφορών και

καμία ψυχιατρική διάγνωση δεν συνεπάγεται αυτομάτως επαγγελματική ανεπάρκεια. Η μετατροπή της ψυχιατρικής σε μηχανισμό προληπτικής επιτήρησης δεν συνιστά πρόληψη, αλλά εγκαθίδρυση καθεστώτος καχυποψίας και φόβου.

Ο προτεινόμενος καθολικός ψυχιατρικός έλεγχος ανατρέπει το τεκμήριο της επαγγελματικής επάρκειας. Ο εκπαιδευτικός δεν αντιμετωπίζεται ως παιδαγωγός και επιστήμονας με δικαιώματα, αλλά ως ύποπτος που οφείλει περιοδικά να αποδεικνύει ότι «δεν αποτελεί κίνδυνο». Πρόκειται για θεσμική εκτροπή χωρίς διεθνές προηγούμενο, που ανοίγει τον δρόμο σε αυθαίρετες παραπομπές, φακελώματα, διοικητικές διώξεις και έμμεσες πειθαρχικές ποινές χωρίς σαφή και διαφανή κριτήρια.

Ταυτόχρονα, ο στιγματισμός της ψυχικής υγείας λειτουργεί διαλυτικά για κάθε εκπαιδευτικό που πραγματικά χρειάζεται στήριξη. Όταν η επαφή με ψυχολόγο ή ψυχίατρο συνδέεται με αξιολόγηση, υπηρεσιακές συνέπειες ή απειλή απομάκρυνσης από την τάξη, η φροντίδα μετατρέπεται σε απειλή. Το αποτέλεσμα δεν είναι η πρόληψη αλλά η σιωπή, η απόκρυψη και η επιδείνωση των προβλημάτων. Έτσι, η κυβέρνηση ρίχνει λάδι στη φωτιά του κοινωνικού εκφασισμού και της συκοφάντησης τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των συλλογικών τους αγώνων.

Η σύνδεση του ψυχιατρικού ελέγχου με την αξιολόγηση δεν είναι ούτε τυχαία ούτε αποσπασματική. Η αξιολόγηση, όπως προωθείται, δεν στοχεύει στη βελτίωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, αλλά στη χειραγώγηση, την υποταγή και την κατηγοριοποίηση σχολείων και εκπαιδευτικών. Αποτελεί βασικό εργαλείο για την αποδόμηση του δημόσιου σχολείου, την εμπορευματοποίηση και την προώθηση ιδιωτικοοικονομικών λογικών στη λειτουργία του. Όταν η αξιολόγηση συνδυάζεται με τον ψυχιατρικό στιγματισμό, συγκροτείται ένα ολοκληρωτικό πλέγμα πειθάρχησης, όπου κάθε φωνή αντίστασης μπορεί να στοχοποιηθεί ως «προβληματική».

Το εκπαιδευτικό κίνημα δεν θα αποδεχτεί τη συλλογική ενοχοποίηση του κλάδου. Οι εκπαιδευτικοί κρατούν όρθιο το δημόσιο σχολείο μέσα σε συνθήκες χρόνιας υποχρηματοδότησης, υποστελέχωσης, εργασιακής εξουθένωσης και διαρκούς απαξίωσης. Η κυβέρνηση επιχειρεί να αποκρύψει τις δικές της ευθύνες, μεταθέτοντας το βάρος της «επικινδυνότητας» στους ίδιους τους εργαζόμενους.

Αν υπήρχε πραγματικό ενδιαφέρον για την προστασία των μαθητών και τη σχολική κοινότητα, η πολιτεία θα επένδυε σε μόνιμους σχολικούς ψυχολόγους και κοινωνικούς λειτουργούς, σε μικρότερα

τμήματα, σε ουσιαστική παιδαγωγική στήριξη, σε αξιοπρεπείς όρους εργασίας και σε δημόσιες δομές ψυχικής υγείας. Δεν θα γενίκευε μεμονωμένα περιστατικά για να επιβάλει οριζόντια μέτρα επιτήρησης και καταστολής.

Δηλώνουμε καθαρά και χωρίς αστερίσκους πως λέμε ναι στην ψυχική φροντίδα, ναι στη στήριξη και ενδυνάμωση των εκπαιδευτικών. Όχι στον ψυχιατρικό έλεγχο ως εργαλείο αξιολόγησης, πειθάρχησης και εκφοβισμού. Η ψυχική υγεία είναι ανθρώπινο, κοινωνικό και εργασιακό δικαίωμα! Δεν είναι όπλο της εξουσίας ούτε μηχανισμός φίμωσης.

Απαιτούμε:

- την άμεση απόσυρση κάθε σχεδιασμού για καθολικό και περιοδικό ψυχιατρικό έλεγχο των εκπαιδευτικών,
- την πλήρη αποσύνδεση κάθε ζητήματος ψυχικής υγείας από την αξιολόγηση και τις υπηρεσιακές διαδικασίες,
- τη θεσμική κατοχύρωση της ψυχικής φροντίδας ως δωρεάν, εμπιστευτικής και προαιρετικής παροχής χωρίς καμία υπηρεσιακή συνέπεια,
- την ενίσχυση των σχολείων με μόνιμους ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς και υποστηρικτικές δομές,
- την κατάργηση της αξιολόγησης και κάθε μηχανισμού πειθάρχησης και χειραγώγησης των εκπαιδευτικών,
- τη διασφάλιση της παιδαγωγικής ελευθερίας, της συλλογικής δράσης και της συνδικαλιστικής προστασίας.

Ο αγώνας για δημόσια, δημοκρατική και καθολική εκπαίδευση περνά μέσα από την υπεράσπιση της αξιοπρέπειας των εκπαιδευτικών. Δεν θα επιτρέψουμε να μετατραπεί η ψυχική υγεία σε εργαλείο καταστολής. Θα μας βρουν απέναντι!

Πρωτοβουλία Ανεξάρτητων Εκπαιδευτικών Π.Ε.

**Η ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΕΤΡΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ.
ΕΙΝΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑ!**